

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ
2002

ЛИСТОПАД

Число 11 (167)

КИЇВ 2015

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Дорогі земляки!

Наближається 20-річчя з часу створення нашого земляцтва. Всі ці многотрудні літа, що співпали з епохальними подіями в Україні, ми спільно творили історію своєї великої родини сіверян, а отже, причетні і до великих загальних подій, і до на перший погляд малопомітних. І наступний ювілей просто зобов'язує кожного з нас згадати найяскравіші факти, найпомітніших людей, які стали штрихами колективного портрета столичних сіверян.

У зв'язку з цим звертаємося до Вас із проханням:

1. Коротко розповісти про те, як Ви обрали шлях до земляцтва, хто спонукав Вас до цього і коли.

2. Чим дороге Вам наше громадське співтовариство.

3. Які маєте пропозиції щодо подальшого покращення роботи.

4. Якщо є оригінальні світлини від часу заснування земляцтва і донині, просимо передати на електронну пошту газети otporig@ukr.net або до офісу за адресою: м. Київ, Броварський проспект, 15, Міжнародний виставковий центр, павільйон 2-А, офіс 309-а.

Редколегія газети

СЕРЦЯ, віддані учням

Уродині новобиківця Дмитра Єременка три сини упродовж десятиліть сіяли в дитячі душі розумне, добре, вічне. Одному з них – Прокопу – захиснику батьківщини, воїну-патріоту, вчителю від Бога – 24 листопада виповнилося б 100 років з дня народження.

– І де це ти, Миколко, цілий тиждень вештався? – Іронічно-дружньо мовив через хвилю після перегляду мого свідчення про закінчення Козацької восьмирічної школи майже з усіма п'ятірками, – сивочолий, з майже брежневськими бровами завуч Новобиківської десятирічки. – Твої однокласники вже тиждень вчать.

– Та, розумієте, – знітився я під поглядом співрозмовника, – у Києві намагався за хвоста жар-птицю впіймати.

– І що, вислизнула з рук? – На його обличчі засяяла така щира посмішка, від якої в мене повністю розтанула крига на серці.

– Як бачите. Прийшов проситися, аби прийняли до дев'ятого класу.

– Отож сьогодні і йди на уроки...

⇒ 13

До уваги передплатників!

Якщо ви хочете і далі перебувати у вирі земляцьких подій, стежити за життям на Сіверській землі, а то й виступати з розповідями про добрі справи нашого колективу та його людей, – передплатуйте газету "Отчий поріг".

Передплату для себе та друзів, навчальних закладів і громадських організацій можна здійснити у будь-якому поштовому відділенні. Індекс газети 37630.

Життя, життя! Ти скрізь благословенне.

М. РИЛЬСЬКИЙ

У ЛИСТОПАДІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ.

РОМАНЕНКО Віктор Дмитрович – 85-ліття.

Народився 30 листопада 1930 року в місті Чернігів. Директор Інституту гідробіології НАН України.

Академік НАНУ, доктор біологічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки. Двічі лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, лауреат премій ім. В.Я. Юр'єва, ім. Шмальгаузена, автор понад 300 наукових праць. Головний редактор "Гідробіологического журнала".

ГОРДІЄНКО Микола Олександрович – 80-ліття.

Народився 15 листопада 1935 року в с. Халявин Чернігівського р-ну. Генерал-хорунжий, віце-президент Українського фонду активізації масової творчості, директор Центру використання нових ідей і технологій "Дія". Кандидат хімічних наук, автор 96 наукових публікацій, 10 патентів.

АКУЛЕНКО Віктор Іванович – 80-ліття.

Народився 24 листопада 1935 року в с. Комарівка Борзнянського р-ну. Доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту держави і права ім. В. Корецького НАН України.

Автор понад 350 наукових праць. Член Національної спілки журналістів України. Автор книжок "На перехресті закону і совісті" та "Відлуння пам'яті: назад у майбутнє", присвячені Чернігівщині. Відзначений багатьма почесними нагородами.

ЛЕМЕЩЕНКО Михайло Андрійович – 75-річчя.

Народився 4 листопада 1940 року в с. Печі Ніжинського р-ну. Майстер з водіння автомобіля середньої загальноосвітньої школи № 190.

КОЗІН Володимир Григорович – 75-річчя.

Народився 7 листопада 1940 року в с. Григорівка Бахмацького р-ну. Трудове життя пройшло в Збройних Силах. Очолював Центральну базу спеціального медичного постачання Міністерства охорони здоров'я України. Підполковник медичної служби запаса.

БОНДАРЕНКО Анатолій Денисович – 75-річчя.

Народився 29 листопада 1940 року в с. Білошицька Слобода Корюківського р-ну. Заступник керуючого трестом з виробництва ВАТ "Київелектромонтаж" Головкивміськбуду. Заслужений енергетик України.

ШАХОВ Борис Олексійович – 70-річчя.

Народився 7 листопада 1945 року в Новгород-Сіверському. Керівник НДДКР, лабораторія фізики космічних променів відділу фізики космічної плазми ГАО НАНУ. Кандидат фізико-математичних наук, старший науковий співробітник, член Міжнародної астрономічної асоціації.

ОЛЕШКО Микола Федорович – 70-річчя.

Народився 29 листопада 1945 року в с. Кобижча Бобровицького р-ну. Голова профспілкового комітету АК "Росток".

ЛИСЕНКО Валерій Миколайович – 65-річчя.

Народився 13 листопада 1950 року в Ніжині. Викладач комп'ютерних технологій університету "Україна", екскурсовод у громадському об'єднанні "Интересный Киев". Краєзнавець. Журналіст.

РИЛАЧ Валерій Олександрович – 65-річчя.

Народився 13 листопада 1950 року в с. Юрківка Уманського р-ну Черкаської області (проживав у Чернігові). Український дипломат. Був Послом України в різних країнах. Нагороджений багатьма почесними відзнаками.

ЖАДАН Анатолій Олександрович – 65-річчя.

Народився 19 листопада 1950 року в с. Курганське Козелецького р-ну. Був першим віце-мером м. Нягань Тюменської області, перебував на інших керівних посадах в системі нафтогазодобувної галузі Тюменського регіону. Генеральний директор ПП "Парком". Заслужений працівник нафтогазбуду та нафтогазпрому РФ. Меценат. Нагороджений подякою Київського міського голови та іншими відзнаками.

СОЛТІС Ярослав Федорович – 65-річчя.

Народився 19 листопада 1950 року в місті Городок Львівської області (з дитинства проживав у с. Займище Щорського р-ну). Працював головою "Укрінбанку", заступником голови правління Національного банку України та займав інші керівні посади у банківській системі України. Нині – член асоціації "Київський банківський союз" та Спостережної ради фірми "Епі-центр". Був керівником Щорського відділення Чернігівського земляцтва.

ПЛАТОНОВА Надія Володимирівна – 65-річчя.

Народилася 22 листопада 1950 року в с. Гірськ Щорського р-ну. Полковник міліції. Член Спілки архівістів України. Кандидат історичних наук.

АНДРІЯНОВА Надія Григорівна – 65-річчя.

Народилася 28 листопада 1950 року в місті Ічня. Паспортист КП "УЖГ" Дарницького р-ну, ЖЕК №212.

БАТЮК Віктор Петрович – 60-ліття.

Народився 4 листопада 1955 року в с. Перелюб Корюківського р-ну.

ЛЕЩЕНКО Володимир Миколайович – 60-ліття.

Народився 5 листопада 1955 року в с. Перерісль Надвір'янського р-ну Івано-Франківської обл. (батьки родом з Срібнянського р-ну Чернігівської обл.). Заступник директора НВФ "Пульс".

КОКОЛЮК (МЕЛАШИЧ) Валентина Дем'янівна – 60-річчя.

Народилася 16 листопада 1955 року в с. Перелюб Корюківського р-ну.

РЕВ'ЯКІНА Тетяна Іванівна – 60-річчя.

Народилася 17 листопада 1955 року в місті Київ (працювала в Чернігові). Голова правління Міжнародного благодійного фонду "Віртус".

ЖУК Іван Петрович – 60-ліття.

Народився 23 листопада 1955 року в с. Авдіївка Сосницького р-ну. Працював понад 10 років у "Союзметроспецбуді", брав участь у будівництві 18 станцій метро на теренах Радянського Союзу. Нині – виконроб ТОВ "Будівельний союз".

ГУЧЕНКО Лідія Василівна – 60-річчя.

Народилася 25 листопада 1955 року в с. Білошицька Слобода Корюківського р-ну. Головний бухгалтер, член Спілки театральних діячів України.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного доброторства в ім'я рідної землі.

Закарпатці у Києві, приймаючи булаву, пообіцяли представникам земляцтва цікаву поїздку до свого краю.

І ось – здійснилось. 19–20 вересня представники майже всіх земляцтв України в Києві, а також делеговані від Київської мерії відвідали Закарпатський край. Товариство "Чернігівське земляцтво" представляли голова Ради Віктор Ткаченко та виконавчий директор Тетяна Літошко.

Закарпаття зустрічає гостей

19 вересня, після щирої зустрічі на залізничній станції Воловець, делегація вирушила до Ужгорода. У сесійній залі обласної ради відбулась зустріч з головою обласної ради та представниками обласної державної адміністрації. Вперше за 15 років існування Закарпатського земляцтва у Києві, під урочисте виконання гімну, підписана Угода про його співпрацю з обласною радою та ОДА.

Подорожні відвідали Закарпатський краєзнавчий музей та обласний музей народної архітектури і побуту, Ужгородський замок, історія якого почалася в епоху Другетів (IX ст.). Далі – переїзд до Мукачева, зустріч з міським головою, оглядова екскурсія містом.

До місця ночівлі в селі Колочава – три години їзди. В дорозі мали можливість милуватися дивовижними краєвидами Карпат.

20 вересня Колочава зустріла земляцьку делегацію проливним дощем. Однак, незважаючи на примхи погоди, всі заплановані екскурсії відбулися.

Гості оглянули музейний комплекс "Старе село", музеї "Радянська школа" і "Чеська школа", "Блокпост", бункер УПА, а також 20 пам'ятників та скульптурних композицій радянської епохи. Оглядини супроводжу-

вались театралізованими діями. На зворотному шляху до залізничної станції побували у реабілітаційному центрі ведмедів.

Залізнична станція "Воловець" привітала від'їжджених троїстими музиками і щед्रो накритим столом. Частували традиційними закарпатськими стравами.

Проводи були весели-

ми і сумними водночас, адже не хотілося полишати привітних і щирих людей, неймовірно красивого гірського краю і дощ, якого так давно не бачило українське Полісся.

За результатами поїздки головному організатору всіх заходів, які супроводжували земляцьку делегацію, Станіславу Михайловичу Аржевітіну – українському політику та банкіру, який тривалий час очолював Закарпатське земляцтво, а нині є краєзнавцем і дослідником, голова Асоціації Віктор Ткаченко вручив вищу нагороду земляцтва України "За заслуги".

Тетяна ЛІТОШКО

У Гурбинцях, на в'їзді в село, неподалік меморіалу землякам, які загинули у роки Другої світової війни, відкрито пам'ятний знак засновнику села козаку Гурбі. Ініціатором і меценатом цього проекту став відомий земляк-гурбинчанин, перший заступник начальника Головного управління автоматики, телемеханіки та зв'язку Державної адміністрації залізничного транспорту України Микола Володимирович Поета.

КРІЗЬ ВІКИ

Про козака Гурбу згадується у старовинному документі "Сказание предков", написаному дяком Тимофієм Плаксою, потомком старовинного козацького роду. Про орієнтовну дату написаного можна судити по історичній згадці про Тимофія в 1730 році. Прапрадід Тимофія Данило, який жив у 1600–1700 роках, у дитинстві знав самого козака Гурбу, інших перших поселенців. Йому було біля 15 років, коли помер старий Гурба, проживши 25 років у заснованому ним селі. Все, що пам'ятав, Данило переказав своєму онукові Івану, з яким прожив шість своїх останніх років, а той, у свою чергу – Тимофієві.

На жаль, ці записи, які зберігались у церкві, були знищені ще у давні часи, як такі, що не відносились до церковних справ. Але люди, які встигли прочитати їх, у пам'яті берегли історію села і переказували її своїм нащадкам, передавали своїм дітям, онукам.

На основі цих спогадів і було написане у 1952 році гурбинчанином Юхимом Куценком, який на той час проживав у Новосибірську, "Сказание про Гурбу".

Про подальшу долю рукопису роз-

повів Іван Петрович Лихогруд. Рукопис потрапив згодом за спадком до племінника Юхима Куценка – Миколи Павловича Науменка, людини неординарної, талановитої, одного з найвідоміших гурбинчан, який працював завідувачим будинком культури, був кінооператором, фотографом, художником. А потім, так само, до його сина – Григорія Миколайовича Науменка, який нині проживає у Краматорську.

Повністю рукопис був опублікований у книзі, виданій у цьому році за кошти Миколи Поети. Відкриття пам'ятного знака засновнику не міста, а села можна вважати унікальним випадком в Україні, тим більше на Чернігівщині. Місце для нього вибрали не випадково. І в рукописі "Сказание про Гурбу", і за переказами гурбинчан саме тут похований козак Гурба.

"Похоронили его на возвышенности между Солонцом и Глиной, откуда вид-

но и Село, и Гончаровка, и Заречье, и даже Гнатовка" – пишеться у "Сказании про Гурбу".

"Пам'ятника не додумались поставити, а, может быть, и обычая тогда такого не было. Надписей не писали. Так как грамотных в курене не было. Но следующей весной у могилы посадили грушу лесную и яблуню-кислицу. И ближайшие к той эпохе поколения долго помнили и навещали тот холм, под которым спит знатный козак, наш славный Гурба".

Саме тут, де стоїть старий млин, знаходиться ще давніше кладовище, жодних залишків якого немає сьогодні і не було в ті часи, коли будувався млин. Бо зрозуміло, що ніхто б не будував млина на кладовищі.

А коли десь у сімдесяті роки прокладася дорога з твердим покриттям і неподалік почали брати землю для підсіпки, трактор вигорнув людські кістки, натрапивши на давні поховання. На тому земляні роботи на цьому місці припинилися.

На відкриття пам'ятного знака зібралися жителі села, земляки з інших сіл. Микола Поета та Гурбинський сільський голова Іван Дейнека знімають біле покривало. З чорного каменю дивиться козак і десь далеко його душа в цю мить, напевне, пишається земляками, не байдужими до свої історії.

Освятив пам'ятний знак настоятель Хресто-Воздвиженського храму отець Іоанн.

Наш кор.

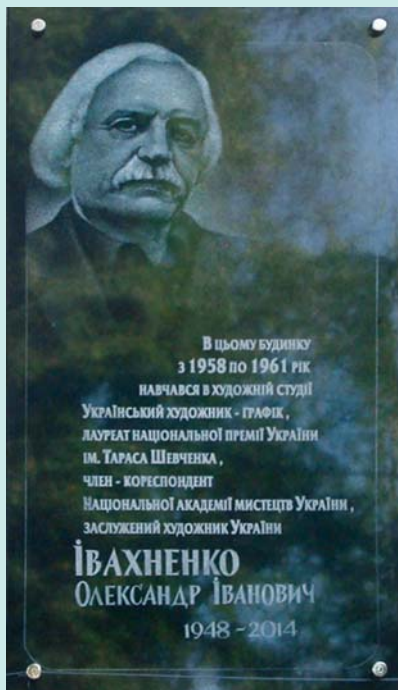
Восені на чернігівській землі традиційно проходять ярмарки. І ми з нетерплячістю чекаємо свого Воздвиженського в Прилуках. Ми – члени Прилуцького осередку Чернігівського земляцтва. Заздалегідь дізнаємось, що цього року він відбудеться. Починаємо обдзвонювати один одного та готуватися до подорожі на малу батьківщину.

ДЗВОНИ Воздвиження

Напередодні, 18 вересня, всі святкуємо День міста та 72-у річницю звільнення від нацистських загарбників. Хто в Києві, хто в родинах на Прилуччині. Вітаємо земляків та згадуємо героїв, які виборювали мир і спокій на нашій батьківщині. А душа вже в польоті до тих місць, що назавжди вкарбовані в пам'ять.

Удосвіта 26 вересня виїжджаємо до Прилук. Програма нашого перебування розписана мало не по хвиликах. Не встигли навідатися до мерії, як довелось рушати на урочисте відкриття ярмарку. Добре, що до Центральної площі, яку із затишного закутка оглядає сам Тарас Шевченко, кілька десятків метрів. А сам розлогий майдан аж кипить від тисяч людей. В одному місці звучать запальні народні пісні у виконанні вбраних у вишиванки жіночок, в іншому – злітають у тихе осіннє небо діти на батуті, там розгорнули свої намети агітатори, які й тут намагаються переконати святковий люд, що тільки їхні кандидати зроблять Україну щасливою. І цілком органічно вписалися в програму свята виступи поважних гостей з Чернігова, яких згуртував на сцені міський голова Дмитро Барнаш.

На 12 годину долучаємось до відкриття меморіальної дошки Олександрові Івановичу Івахненку на приміщенні

музичної школи ім. Л. Ревуцького. Він – наш видатний земляк, український художник-графік, живописець, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, заслужений художник України, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка. Пішов з життя 10 червня 2014 року. В цьому році вперше його не було в поїзді, але він назавжди є та буде в нашій пам'яті та наших серцях! Саме про це говорив на відкритті меморіальної дошки Леонід Горlach, лауреат Шевченківської премії, друг і соратник Олександра Івановича. До нього долучився і краєзнавець Іван Забіяка. Присутні земляки поклали до меморіалу червоні троянди на вічну пам'ять...

Разом з прилучанами веселилися і раділи мирним здобуткам чарівного приудайського краю заступник голови Ради Чернігівського земляцтва Микола Борщ з дружиною, керівник чорнобильського об'єднання Микола Поета, члени Прилуцького осередку Дмитро Волох, Євгенія Макаренко, Григорій Іващенко, Олена Залеснічка, Віктор Тищенко, Микола Федоренко, Євген Калін, Олег Шекера, Наталія Хоменко, Алла Поплавська та інші.

Цього разу з нами, на жаль, не було Павла Кривоноса, нашого поважного голови: він був у службовому відрядженні. Але Павло Олександрович зробив все для того, щоб наша поїздка до Прилук відбулась.

Людмила ТИМОФІЄВА

Раз ми разом

Чудового суботнього ранку 10 жовтня представники майже всіх земляцтв України зібралися в Пирогові, в музеї просто неба для чергового прибирання території. Роботи було багато, але всі дружно працювали та спілкувалися. Сумське, Запорізьке, Волинське, Донецьке, Черкаське, Вінницьке та багато інших земляцтв дружно наводили порядок навколо своїх будинків. Як завжди, Чернігівське земляцтво вело перед, приславши справжній потужний десант шанувальників природи на чолі з головою Ради Віктором Ткаченком. Добре потрудилися Лариса Моцар, Світлана Шах з донькою, Василь Тройна, Валерій Демченко, Тетяна Антонець, Юлія Василенко, Ольга Жадько, Світлана Татаренко.

Наш кор.

Слово молоді

Під головуванням Лідії Голиченко – керівника молодіжного відділення Козелецького осередку, відбулось зібрання.

В роботі взяли участь Володимир Саченко – голова Козелецького

відділення Чернігівського земляцтва, який виступив із доповіддю про роботу Козелецького осередку та Чернігівського земляцтва в цілому, висвітлив нагальні питання, які існують на даний час, та

шляхи їх вирішення, і граф Олександр Розумовський, праправнук гетьмана України Кирила Розумовського, який розповів про історичні корені свого роду, історичне минуле нашого краю, а також цікаві місця, які він відвідав, наприклад, в Тибеті у святих старців.

Також прослухали виступи інших учасників, а саме: Лідії Голиченко, Сергія Шияна, В. Мельник, О. Лепнухової, Є. Скорохода та інших.

Було опрацьовано і намічено план роботи молодіжного Козелецького регіонального відділення на IV квартал 2015 року, підведено підсумки зробленого, заплановано цікаві поїздки молоді по видатних історичних місцях Чернігівщини.

Наш кор.

Добрий дарунок

До 72-ї річниці визволення с. Богданівки від фашистських загарбників до нашої школи завітав її випускник Олександр Коваленко. Від Прилуцького осередку Чернігівського земляцтва і від себе особисто він передав пристрій для паркування велосипедів, лавочку, а також підписку на газету "Отчий поріг" на 2016 рік, яку передплатує для школи уже шостий рік. Хотілось би від імені колективу школи подякувати Прилуцькому осередку земляцтва, а також редакції газети "Отчий поріг" за висвітлення подій у школі.

Ірина ТРУШ,
директор школи

У суботу 19 вересня Менщина святкувала 72-у річницю визволення від німецько-фашистських окупантів. Урочисті заходи відбулися по всьому району, а Мена цього дня відзначилася аж трьома концертними програмами. Та й не тільки ними...

У рідній Мені

Урочистості у місті розпочалися з покладання квітів до обеліску Слави. Ветерани Другої світової війни, керівництво міста та району, жителі Мени пройшли урочистою ходою до Вічного вогню. На сірому граніті, як данина пам'яті загиблим солдатам-героям, полум'яніли осінні квіти. Схилилися у скорботі державні прапори. Хвилина мовчання...

А у центральному сквері міста на ветеранів і гостей вже чекала святкова сцена. Багато чудових, душевних слів пролунало з неї. Сивочолі ветерани отримали нагороди: 98 учасників Великої Вітчизняної війни були нагороджені ювілейною медаллю "70 років визволення України від фашистських загарбників", а 13 жителів Менщини, які брали участь у визволенні Китаю, отримали Подяки від уряду цієї держави та цінні подарунки.

На святкування прибули заступник керівника Менського осередку Чернігівського земляцтва у Києві Валентина Терещенко та активний член земляцтва, перекладач з іноземних мов Ольга Мількович, керівник Борзнянського осередку полковник Володимир Леміш та його заступник і надійний помічник Світлана Шах. За дорученням Посла КНР в Україні Чжана Сіюня земляки вручили подяки і айфони Володимирі Більцю з Макошиного, Григорію Поповичу з Червоних Лук, Якову Горілому з Мени, Андрію Кудрі з Гусавки та Олексію Надточію з Локнистого.

Ще від Посольства був зачитаний лист до ветеранів з вітанням з нагоди 70-річчя Перемоги у війні Опору китайського народу японським загарбникам і у Світовій війні проти фашизму. Посол КНР бажав захисникам здоров'я, благополуччя і миру.

Раїсі Москальській, голові районної ветеранської організації, Валентина Терещенко вручила Подяку від Чернігівського земляцтва в Києві за активну громадянську позицію та високий патріотизм у роботі з ветеранами та підростаючим поколінням.

Чотирьом ветеранам – Олексію Ральченку з Березни, Олександрі Сидоренку з Кукович, Миколі Солов'ю з Майського та Василю Любеці з Бірківки голова районної ветеранської організації Раїса Москальська вручила китайські відзнаки і подарунки у їхніх домівках, а солісти народного хору ветеранів "Придеснянські барви"

Леонід Носаченко та голова міської ветеранської організації Ілля Щербатенко виконали для нагороджених їхні улюблені пісні.

Першим Почесним громадянином міста став ветеран – житель Мени Михайло Ющенко.

А на сцені чудова концертна програма від колективів району дивувала своїм розмаїттям, у сквері працювала виїзна торгівля, дітей розважали різноманітні дитячі атракціони, бажуючі куштували куліш "від мера". А поряд буяла різнобарв'ям та дитячою вигадливістю осіння виставка плодів і квітів. І чого там тільки не було! Від дивно вирощених коренеплодів – "ходить гарбуз по городу" – до чудового букету "тро-янд" (не відрізнити від справжніх) із буряка та моркви та цілих квіткових панно на патріотичну тематику.

Як завжди, постаралися працівники Менської централізованої бібліотеки. На маленьких менян – "квіточок життя" – чекали конкурси, майстер-клас "Малюнок на асфальті". Доросліші могли взяти участь у краєзнавчій вікторині, флеш-мобі "Я люблю Мену", помилуватися світлинами фотовиставок. А юнаки і дівчата позмагалися у грі "Мое рідне місто", яку організував центр культури і дозвілля молоді.

**Анатолій ФУРМАН,
Раїса МИХАЙЛЕНКО
Фото авторів**

СВЯТО на радість всім

Мітинг-реквієм, який проходив біля обеліску Слави, відкрив сільський голова Володимир Левченко. До слова запрошу-

валися в.о. голови райдержадміністрації Володимир Ляховенко, військовий комісар Бобровицько-Носівського об'єднаного районного комісаріату підполковник Андрій Делемєнь, заступник генерального директора Українського аграрного холдингу Олександр Шаманський, голова правління благодійного фонду Анатолія Мірошніченка "Благовіст" Світлана Бірюзова, учениця Новобасанської ЗОШ І-ІІІ ст. Олександра Романенко. У святкуванні також взяли участь гості із столиці – виконавчий директор Чернігівського земляцтва у Києві Тетяна Літошко та голова Бобровицького відділення Андрій Пінчук.

Вже другий рік поспіль, вшановуючи героїв Другої світової

війни, новобасанці низько схиляють голови перед пам'яттю воїнів, загиблих у війні за незалежність і суверенітет України, яка випала на долю нинішнього покоління.

Новобасанці пишаються своїми мужніми земляками, які воювали і нині воюють на сході держави. За час бойових дій мобілізовані 22 новобасанці (11 із них вже повернулися додому). В 2015 році за рахунок коштів сільського бюджету військовослужбовцям виплачено 26400 гривень матеріальної допомоги.

Військовий комісар Андрій Делемєнь в урочистій обстановці вручив нагрудні

знаки "Учасник АТО" Сергію Бородавку, Павлу Лагусу, Олександр Шкінделю.

В День села грамотами та грошовими преміями були відзначені хор сільського

Мірошніченка "Благовіст" та благодійний фонд Миколи Рудковського "Сила добра". Редакція газети "Гарт" подарувала сільській бібліотеці комплект книг.

В рамках святкування Дня села відкрили і освятили дитячий спортивно-ігровий комплекс, який допоможе дітям розвивати фізичну силу, спритність, координацію рухів.

Вересневий день був теплий, тож самодіяльні артисти виступали на літній сцені, розташованій на стадіоні. Глядачів зібралося дуже багато. Як і завжди, учасники хужої самоодіяльності порадували новобасанців чудовим концертом. А талантів в Новій Басані, як відомо, не бракує.

Зі сцени звучали імена ветеранів Другої світової війни, воїнів-афганців та учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, односельців учасників АТО, жінок, яким при-

своєно почесне звання України "Матері-героїні" та інших. Для них та всіх тих, хто цього дня в колі сільської родини святкував День села, звучали музичні подарунки у виконанні сільських аматорів сцени. І нагородою їм були вдячність і бурхливі оплески земляків.

Принагідно вітаємо Володимира Левченка з обранням на посаду сільського голови на черговий термін. Розцінюємо це як вияв високої довіри односельців та надію на майбутні добрі діла.

21 вересня в Новій Басані святкували 72-гу річницю визволення від німецько-фашистських загарбників та День села. Новобасанці взяли участь у мітингу-реквіємі. Сільські аматори сцени дарували пісні і танці. Особливо багато радості було цього дня у дітлахів, подарунком для яких став дитячий спортивно-ігровий комплекс.

будинку культури, учнівський колектив Новобасанської ЗОШ І-ІІІ ст. (за активну участь в роботах по благоустрою села), колектив працівників місцевої пожежної охорони, депутат сільської ради Микола Дяченко, працівник комунального підприємства Андрій Зубець, довгожителька села Олександра Табачкова (1919 року народження), наймолодший житель Іван Дяченко та громадська активістка Людмила Яценко.

Фінансову підтримку для проведення святкових заходів надали ТОВ "Наташа-Агро", благодійний фонд Анатолія

Людмила ХВОЯ

День міста в Ічні

19 вересня в Ічні відбулися святкові заходи з нагоди 72-ї річниці визволення Ічнянщини від нацистської окупації та Дня міста.

Проведено урочисту ходу представників територіальних громад району, установ та організацій міста, сільськогосподарських та промислових підприємств району, учнівських та педагогічних колективів міських загальноосвітніх шкіл, військовослужбовців А-1479, учасників АТО, воїнів-афганців, широкої громадськості.

На головній площі міста відбувся урочистий мітинг за участю народного депутата України В. Давиденка, письменника Героя України Ю. Мушкетика, депутата обласної ради В. Кияновського, голів райдержадміністрації Г. Герасименка, районної ради О. Сліпця, секретаря міської ради В. Кривенко, представників Чернігівського земляцтва у Києві, районної організації ветеранів України та ветеранів Другої світової війни.

До братської могили воїнів-визволителів міста, Меморіалу Слави, пам'ятника воїнам-афганцям, пам'ятника жертвам Чорнобильської катастрофи були покладені квіти.

Голова РДА вручив ветеранам Другої світової війни відзнаки Президента України – медаль "70 років визволення України від фашистських загарбників".

У міському парку було розгорнуто виставку квітів, картин та виробів народних умільців. Тут же проводились конкурси та ігри для дітей, діяли атракціони.

У парку ім. С. Васильченка свою продукцію представляли промислові та сільськогосподарські підприємства району, Чернігівщини та інших областей України.

А ще відбувся патріотичний автопробіг містом та ряд спортивних заходів. У вечірній час на площі Шевченка присутніх порадував святковий концерт.

Гостинно запрошені директором Національного історико-культурного заповідника "Качанівка" Володимиром Буренком, ми приїхали на свято "Качанівські музи". Білий маєток XVIII століття дістався нам у спадок від меценатів Тарновських.

Качанівські музи

Думки нас водять стежками минулого і так глибоко заводять у його гушавину, що, здається, ось зараз полине музика Михайла Глінки з опери "Руслан і Людмила". Стоїть на узвишші бесідка Глінки і мовчазно благає не обійти її господарським оком.

Разом з головою Ічнянського відділення земляцтва Миколою Вошецьким на землю скарбниці українського народу ступили Іван Майдан, Петро Медвідь, Валерій Буймістер, Микола Стратілат, колишній директор Качанівки і я. А назустріч нам ішов сам пан Тарновський з дружиною. Цей епізод зіграли актори.

Потім зустрічали земляків дівчата і хлопці у вишиванках з короваем і квітами, які ми потім поклали до пам'ятника Великому Кобзарю, де звучала в супроводі бандур його пісня про Україну. У відкриті двері палацу нас покликала XIX століття. У просторій залі вишукано одягнені в сукні панянки і кавалери у фраках, галантно вклоняючись, представляли бал.

Далі екскурсивод повела нас залами обох поверхів, де зберігаються реліквії старовини. Під сонячним небом на галявині приваблювали зір виробники гончарів, вишивки, різьба по дереву... Поруч у наметах варився козацький куліш, просилася картопля на розсаду.

Далі сцена розкрила співочу душу українського народу. З Чернігова заслужений працівник культури Микола Борщ з дружиною Раїсою привезли свій хор. Україна співала під звуки бандури пісні, яких ми ще й не чули. А Микола Митрофанович так професійно, віртуозно і натхненно керував своєю капелою. Здавалося, що музика йде від нього самого, а від його пружних рухів під козацький марш ось-ось виростуть крила. Всі музи мистецтва в Качанівці плели вінок народної величі України.

Я мала радість зустрітися з директором Ніжинського училища культури і мистецтв імені М. Заньковецької Людмилою Єрмольченко.

Повертаючись до Києва, ми не змогли проминути Соколиний хутір. Ось і пісня, написана в дорозі, проситься на папір.

*Соколиний хутір, гей, соколиний,
Де внизу хлопчуть голубі ставки,
Предковічну славу, славу України
Свято зберігають вільні козаки.*

Приспів:

*Соколиний хутір – пращурів колиска,
Соколиний хутір – волі оберіг.*

*Соколиний хутір так до серця близько,
Соколиний хутір – батьківський поріг.*

*Там стоять гармати, гей, та без ядерця
І пташиний хор там дружно гомонить.
В спокої й любові б'ється кожне серце,
Наша рідна мова піснею дзвенить.*

*Соколиний хутір, гей, хлоп'ята мужні,
І козачок личка сонячно ясні.*

*Соколиний хутір – українці дружні,
Символ з булавою на баскім коні.*

ОЛЬГА ШТЕПА

Прообраз

Мені випала нагода разом з головою Борзнянського відділення земляцтва Володимиром Лемішем взяти участь у доброчинних заходах у селі Плиски Борзнянського району.

українського села

Село більш схоже на маленьке містечко з розвинутою інфраструктурою – церквою, сучасним будинком культури, бібліотекою, музеєм відомого художника Миколи Ге, кількома магазинами, кафе-готелем, чудовим стадіоном, власною "швидкою допомогою" та кількома пожежними. Переконана, що саме таким має бути сучасне українське село.

Сонячний ранок розпочався суботником на кладовищі з благословення настоятеля церкви отця Олександра. Люди прибирали листя, виносили сміття, вирубували чагарники, спиливали старі дерева, скошували траву. Необхідну техніку, паливе та інструменти надав наш земляк Михайло Голиця, який завжди радо підтримує бажання земляків зробити село чистішим та привабливішим, а інколи сам виступає ініціатором таких заходів. "Прийшли ті, кому небайдуже, – ділиться враженнями Михайло Миколайович. – Найбільше тішить те, що молодь охоче відгукнулася на нашу пропозицію. І ось, як бачите, школярі завзято працюють, не покладаючи рук, нарівні з дорослими. Ми маємо навчати їх доглядати за могилами, адже доглянуті кладовища – це належна шана та повага до

пам'яті померлих. Той, хто цінує минуле, здатен побудувати гідне майбутнє".

"Чисто там, де люди намагаються зробити кращим і чистішим своє життя. До них приєднуються й інші", – переконаний 18-річний Олег Тищенко, якого жартома називають директором стадіону, бо разом зі своїми товаришами Андрієм Лемекою, Василем Ілляшенком та Миколою Дяченком справно доглядають за ним. А суботній вихідний хлопці теж присвятили добрій справі, дружно та весело приступивши до роботи.

"Я приходжу прибирати кладовище без особистого запрошення, бо це – свята справа, тут поховані мої батьки, – зізнається пенсіонер Василь Шкура. – Хотілося б, щоб жителі кожного села шанували пам'ять своїх предків, і щоб кожне село процвітало".

"Сподіваюся, мої односельці не будуть байдужими до чужої праці і не засмічуватимуть територію кладовища", – ділиться своїми думками продавець магазину Олена Юрченко. А Тетяна Гринь переконана, що зміни починаються з малого. "Замість того, щоб висловлювати своє невдоволення

діями влади біля екранів телевізорів, краще зробити нехай малу, але корисну справу", – сказала Тетяна Михайлівна.

"З такими темпами, завзяттям, а головне – об'єднавшись, нам вдасться здійснити заплановане – впорядкувати ще три кладовища, – запевнили учасники прибирання Сергій

Ромашкан, Катерина та Костянтин Юрченки, Микола Дубовик, Михайло Лютий, Сергій Ходич, Світлана Дяченко, Василь Карнаух, Ніна Федотенко, Сергій Гринь та Микола Климок. А вирубані дерева згодяться взимку для опалення школи та дитячого садочка".

Переконана, що з такими натхненними та працьовитими селянами генеральне прибирання кладовища стане доброю традицією Плисок. Саме спільними зусиллями створюється неповторний образ кожного села, зберігається його історія та закладається майбутнє. Адже успіхи села – це, перш за все, успіхи його жителів – працелюбних, добрих і чесних людей.

Світлана ШАХ

Пам'ятна подорож

Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв докладає значних зусиль для становлення позитивного іміджу України серед представників іноземних держав.

ГДІП за час своєї діяльності започаткувала системне ознайомлення дипломатів з Україною для того, щоби жилося їм у нашій державі не тільки комфортно, а й наповнено. Системність у цій роботі позитивно вплинула й на ставлення до цих заходів із боку дипломатів. Для багатьох із них такі подорожі стали чимось більшим, ніж звичайні екскурсії чи прогулянки. Більшість ретельно готується до чергової поїздки й навіть одягає з цієї нагоди національне українське вбрання в очікуванні на нові враження та відкриття.

3 жовтня 2015 року було проведено змістовну та цікаву поїздку на Чернігівщину, під час якої відбулося знайомство з історико-культурними особливостями регіону. Автобусна екскурсія з Києва, нинішньої столиці України та столиці прадавньої Київської Русі, до колишньої гетьманської столиці – Батурина. Водночас представники дипломатичного корпусу мали нагоду побачити унікальний

собор Різдва Богородиці в Козельці. Неймовірне враження від величі та неповторної краси собору доповнює його внутрішнє оздоблення. Особливо вразив присутніх дерев'яний різьблений іконостас, автор якого досі невідомий. Після собору екскурсанти направилися до палацу останнього гетьмана Лівобережної України – Кирила Розумовського. Триповерховий палац було зведено в стилі класицизму, він і досі височіє над парком двома флігелями, викликаючи подив і захоплення.

Нині Батурин, який дипломати відвідали наприкінці подорожі, затишне та гостинне місце. Посли й інші учасники заходу отримали нові враження та поглибили свої знання щодо побуту козаків, були вражені дерев'яною церквою та помилувалися краєвидами з найвищої вежі Цитаделі Батуринської фортеці.

Загалом враження від подорожі позитивні, зокрема, Надзвичайний і Повно-

важний Посол Марокко в Україні Міна Тунсі сказала: "Те, що ми сьогодні побачили, є надзвичайним. Мене вразило все: і собор, і палац, і цитадель у Батурині. Все було організовано на найвищому рівні. Українські страви надзвичайно смачні. Чекатимемо на наступні заходи, які проводитиме ГДІП".

У поїздки брали участь Надзвичайні і Повноважні Посли В'єтнаму, Індії, Індонезії, Кувейту, Лівану, Малайзії, Марокко, Мексики, Португалії, Румунії, Таджикистану; представники посольств Греції, Литви, Молдови, Туреччини, Японії та Міжнародного комітету Червоного Хреста, Представництва міжнародної федерації Червоного Хреста та Півмісяця й ОБСЄ в Україні.

Ця пам'ятна подорож саме на Сіверщину стала ще одним патріотичним вчинком нашого земляка генерального директора ГДІП Павла Кривоноса.

Людмила ТИМОФІЄВА

У селі Смолянка Куликівського району створена та успішно діє молодіжна громадська організація "Сільський молодий рух". До цього причетний і депутат Куликівської районної ради, заступник керівника Куликівського відділення Чернігівського земляцтва Борис Чуян.

Смолянка -

це маленька Бразилія

– **Борисе Володимировичу, коли була заснована ця громадська організація?**

Вона заснована у жовтні 2008 року молодими однодумцями зі Смолянки, які вирішили об'єднатися та здійснювати свою діяльність для задоволення спортивних, соціальних, творчих, культурних та інших інтересів. Основними напрямками діяльності є підвищення і популяризація громадського руху у сільській місцевості, пропагування активного і здорового способу проведення дозвілля,

співпраця з іншими громадськими організаціями. На початку діяльності організація налічувала 4 чоловіки (Б. Чуян, С. Клименко, В. Гончар, Г. Лугина), а на сьогодні її членами є близько 50 чоловік. Організація активно співпрацює з місцевою владою, громадськими організаціями, підприємцями.

– **З ким співпрацюєте найактивніше?**

Найактивніше наша організація співпрацює з Чернігівським земляцтвом в м. Києві, члени якої допома-

тали як порадами, так і матеріально.

– **В чому полягає її діяльність?**

Уже проведено низку культурно-масових, екологічних та спортивних заходів. Тільки у 2014 році завдяки співпраці вдалося залучити близько 60 тисяч гривень на проведення різного роду молодіжних, патріотичних, культурних та спортивних заходів.

Також основним напрямком організації є підтримка двох футбольних команд зі Смолянки.

Наш кор.

Є в історії нашої держави багато скорботних і трагічних сторінок. Та події минулої війни не зітруться з пам'яті ще не одного покоління нащадків. Не вкриються мороком забуття відомі і невідомі подвиги колишніх захисників Вітчизни. Серед таких людей – і фронтовий льотчик, нагороджений орденом Великої Вітчизняної війни I ступеня, багатьма ювілейними медалями, Федір Іванович Буленок з невеличкого села Углова Рудня, що входить до складу Мохначівської сільради. Ветеран, крім фотографій, листів, численних нагород, зберігав і власну похоронку.

Про суворі, часом драматичні сторінки його фронтової біографії колишнього льотчика, війна для якого скінчилася не в травні 1945-го, а значно пізніше, наша розповідь.

В НЕБІ над Новоросійськом

Федір Іванович Буленок народився 1917 року в багатодітній родині і був наймолодшим серед шістьох братів та сестри. Здібний до навчання хлопець закінчив 7 класів Семаківської семирічки з відзнакою та продовжив навчання в Любецькій десятирічці.

На той час старші брати покинули рідну оселю, працювали. Зважаючи на здібності і хист до навчання молодшого брата, допомогли влаштуватися до військово-морського училища міста Миколаїв. Тут він мав здобути професію льотчика морської авіації.

Війна застала його в льотному госпіталі, куди потрапив через невдалий черговий тренувальний стрибок з парашутом. Швидко одужав. З перших днів війни його направили в Севастополь у штаб військового Чорноморського флоту. Зарахували в 40-й авіапункт. Деякий час освоювали швидкісні бомбардувальники СБ, Буленок був штурманом.

З початком 1942 року прийшла їхня черга робити не тренувальні, а бойові вильоти. А влітку бомбили німецькі комунікації, бази в Румунії.

Одного разу, скинувши бомби на німецькі бази, вони поверталися додому. Їх наздогнав фашистський винишувач і обстріляв літак. Стрілок і радист були вбиті. Палаючий літак швидко втрачав висоту. Буленок з пілотом вистригнули з парашутами у море, але, маючи рятувальні пояси, не потонули. Їх шукали з повітря, але на морі були великі хвилі. Ймовірно, не помітили. На хвилях обоє гойдалися до ранку, а коли море вщухло, пілотів підібрав рятувальний катер нашого флоту. Це було не тільки бойове хрещення, а випробування долі, яка подарувала льотчику життя.

Йшли важкі кровопролитні бої. Фашисти рвалися далі на схід. З важкими боями настав 1943 рік. Федір Іванович продовжив службу в 36-му міноторпедному полку. Відчайдушні бої гриміли під Новоросійськом.

На війні не було вихідних, як і в той недільний день 8 травня 1943 року. Фронт проходив неподалік станцій Небержайка та Мефодіївська. Тут було велике скупчення ворожих танків і артилерії. На порівняно вузькій ділянці фронту з обох сторін повітряних боїв брало участь не менш як 600 літаків. Був серед них і "Бостон" зі штурманом Федором Буленком. Він вже скинув бомби на позиції противника. Але раптом відчув удар в ліве крило літака. Він миттєво спалахнув. Екіпаж прийняв рішення розвернути літак, аби дотягти до своїх. Може б, і дотягли. Але їх помітив німецький винишувач. Прострілений вдруге палаючий літак пішов у штопор. Штурман Буленок зрозумів, що з усього екіпажу лише він залишився в живих. Секунди вирішували все. Тут хоча б розкрився парашут. Чеку парашута вирвав ще в кабіні і вивалився з неї. Вдало приземлився в лісі, де ще неподалік вибухнув літак. Доля подарувала відважному штурману друге життя. Хто ж це міг знати? І додому, на Україну в далеку Углову Рудню, після звільнення території району від німецько-фашистських загарбників надійшла страшна похоронка.

А тим часом, дивом вцілілий льотчик закопав у лісі парашут, комсомольський та військовий квитки, інші речі, зрозумівши, що впав на німецькій території.

Намагався дістатися до своїх. В марних пошуках пройшло чотири дні, голодний і знесиленний, він задрімав. Коли згодом почув: "Рус партизан, рус партизан". Німецькі солдати забрали його у свій штаб. Допитавши, направили в Сімферопольську тюрму. Потім з іншими військовополоненими погнали до Німеччини. Так почалося його майже півторарічне перебування в німецьких таборах.

Табором пройшли чутки: радянських військовополонених будуть розстрілювати. Тож десятеро мужніх і сильних, серед яких і Федір Буленок, наважилися тікати. Вирішили повзти вночі по каналізаційних трубах, що вели до глибокого яру. Втікачам це вдалося. Довго блукали лісами, потрапили до американців, які їх переправили до Польщі, зрештою, дісталися радянської території, де знову потрапили в полон до радянських органів КДБ. Почалися довгих півтора-два місяці допитів. Був полонений, значить, зрадник. Через місяці дозволили написати рідним листа з трьох фраз: "Живий, був у полоні, скоро буду вдома". Так сім'я дізналася, що похоронка була помилковою. А в листопаді 1945 року Федір Іванович повернувся на батьківщину.

В 1946 році Федір Іванович одружився, збудував будинок у Любечі. Працював на різних посадах. В 1978 році пішов на заслужений відпочинок. Разом з дружиною Софією Яківною виростили двох синів. Є внуки і правнуки. Незважаючи на пережиті страхіття війни, доля відміряла йому довгий вік.

Шкода, що про відважного льотчика з нелегкою воєнною долею ніхто не знав до цього часу не тільки на Чернігівщині, а й у рідному Ріпкинському районі. Та не вкриється мороком забуття подвиг кожного із захисників Вітчизни. Той безприкладний подвиг вартий наслідування. Він вчить, як треба любити свою Батьківщину і боронити від лютого ворога.

Помер Федір Іванович на 97-му році життя й похований у Любечі.

Володимир ПОПРУГА,
краєзнавець

Так відбулося моє знайомство із завідувачим педагогічною частиною Новобиківської середньої школи Прокопом Дмитровичем Єременком. Маю сказати, що добрі слова про нього я вже неодноразово чув від учителів і в стінах Козацької восьмирічки, і від випускників нашої школи, які після восьмирічки в рідному селі здобували середню освіту в сусідній Новобиківській десятирічці.

У роки мого навчання у Новобиківській десятирічці ще не велено було вголос говорити про голод 33-го року. Тоді дехто тихо і скромно називав ці трагічні для України дні і місяці голодомовки. Та ось на одному з уроків літератури зайшла мова про п'єсу Куліша "97", про "Велику рідню" і "Кров людську..." Михайла Стельмаха та "Бур'ян" Андрія Головка. І ми несподівано почули правду про ті роки. Звичайно, про цей період, названий тепер справжнім голодомором українців, Прокіп Дмитрович теж говорив дозвано, але все ж учні в нашому класі чи не вперше в житті почули гірку правду про ті роки.

Тепер, на відстані десятиліть, розумієш, чому наш вчитель був таким відвертим з учнями, чому нешаблонно підходив до викладання предмету "українська література". Він хотів, аби ми були справжніми українцями і знали про свою державу все.

Народився він 24 листопада 1915 року в Новому Бикові. Як і старший брат Іван, подався до Ніжина. Але не в державний педагогічний інститут, а в технікум комуністичного будівництва і права. Але через голод навчання там припинив.

Страшні причини і наслідки цього лиха він переживав у рідному Новому Бикові. А вже пізніше вступив у Гоголівський вуз, до якого протоптав стежину старший брат Іван. Але той вчився на вчителя хімії і біології, а Прокіп Дмитрович вирішив штурмувати висоти літературно-мовного факультету, бо з дитинства був захопаний у літературу й солов'їну українську мову. Та й сам мав потяг до літературної творчості, зокрема до віршування. Інститутські висоти здолав з честю – одержав у 1939 році диплом з відзнакою.

З боєм згадував про ті жахливі в українській історії роки Прокіп Дмитрович. В одній із присвячених голодомору в Україні книг він опублікував свої спогади. Він зупиняється на передісторії великого голоду. Пригадує 1929 рік і перфразове відомий вислів, називає його роком великої зради. Бо на селі розпочалося справжнє лихо: насильне залишення селян-середняків без засобів існування, без хліба, без посівного матеріалу. За приклад він бере свого

батька Дмитра Прокоповича Єременка – делегата четвертого Всесоюзного з'їзду Рад у 1927 році. Йому довели завдання здати сто пудів зерна. 50 пудів було здаано. Але децищу залишили для їжі й сімби. Та вийшло так, що прийшла "ударна бригада" і вимела все до крихти. Сім'я з семи чоловік залишилася без хліба. Більше того: до виконання плану не вистачало десяти пудів. І ось одного разу приходять "ударники" і головний з них, Шматок, говорить батькові: "Здай хліб, чи ти хочеш, щоб ми тебе за ці десять пудів

колгоспі "Робітник та селянин" так загинуло майже сто коней.

Довелося братам Єременкам скуштувати й пороху на дорогах Великої Вітчизняної. Івана Дмитровича, який після навчання викладав у рідній школі хімію та біологію. Після визволення у вересні 1943-го року на деякий час залишили працювати директором Новобиківської школи. На фронт його призвали 30 квітня 1944 року. Воював у складі Білоруського фронту. Визволяв Польщу. Брав участь у боях за місто Августов. Там був поранений у живіт і травмований у ліве око.

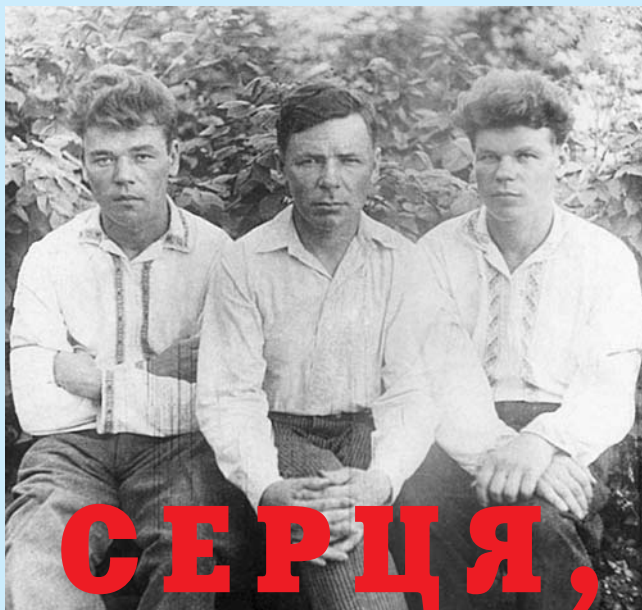
Втратив кисть правої руки. Після лікування у госпіталях був списаний у запас як інвалід війни другої групи. Після повернення додому весь час працював у рідній школі.

Менший брат Прокіп був призваний у армію в 1940-му році. Військову службу проходив у особливому Білоруському військовому окрузі. Служив у Бресті. Неподальк від цього легендарного і героїчного міста зустрів війну. Сотні кілометрів пройшов фронтовими дорогами. Додому повернувся з бойовими нагородами восени 1945-го. 20 вересня того ж року пішов працювати в рідну школу. Спершу піонервожатим, а тоді став викладати мову й літературу Прокіп Дмитрович більше чверті століття обирався керівником предметної комісії вчителів української мови і літератури району. Цей факт промовисто засвідчує про його заслужений авторитет серед колег-філологів. Працю Прокіпа Дмитровича помітили і йому присвоїли звання відмінни-

ка народної освіти. Його призначили завідувачим педагогічною частиною школи і цій важливій у освітньому процесі посаді він віддав вісім років. А ще він неодноразово нагороджувався знаком переможця соціалістичного змагання. Доречно сказати, що в родині Дмитра Прокоповича Єременка на освітянську стежку стали не тільки Іван та Прокіп. Не одне десятиліття її торував і третій син – Петро. Його теж любили і поважали учні і колеги.

24 листопада захиснику Батьківщини, воїну-патріоту, педагогу від Бога Прокіпу Дмитровичу Єременку виповнилося б сто років. Кажуть, людина живе стільки, скільки її пам'ятають. Колишні його учні пам'ятають свого вчителя і наставника. Вони вирішили цього дня зібратися біля його могили на новобиківському цвинтарі і пом'янути Вчителя щирим словом.

Микола ГРИНЬ,
член Національної Співки
журналістів України.

СЕРЦЯ, ВІДДАНІ УЧНЯМ

шльопнули?" Саме так і сказав. Ось так проходила сталінська хлібозаготівля.

На початку тридцятих років, коли Прокіпу Дмитровичу довелося залишити навчання в Ніжині, його в Новому Бикові "зарахували" в так звану санітарну бригаду. За його спогадами, організовані колгоспи були бідні. Селянські коні, яких успіли вилучити в 1930-му і 1931-му роках, на весну 1932-го були вкрай виснажені. Солом'яні стріхи в стайнях не рятували їх від голоду. І ось ранньою весною коней випустили на голі поля. Трава ще не піднялася. Коні падали від голоду. Вони масово гинули. Щоб допомогти тваринам, створили оті санітарні бригади. Люди з цих бригад, в тому числі й молодий Прокіп, разом з ровесником Павлом Коверником допомагали цим нещасним тваринам і з допомогою вірвовки піднімали їх на ослаблені ноги. Після цього така ослаблена тварина ще деякий час існувала, аж поки не заходила в долину з водою, звідки вже виходу не було. У Новобиківському

Кабан деснянський

Наші далекі пращури шанували сакральних тварин – Бика (Тура), Коня, Ведмедя, Кабана (Вепра), Козу. Потім, з плином віків, культ Бика перейшов у культ Корови-годувальниці, а культ Кабана-Вепра трансформувався у домашнього кабана. Як би там не було, а мені самому довелося пересвідчитися у цьому далекого 1962 року на Десні в селі Євминка Козелецького району.

Я малював все, що бачив. І тому часом малював і те, чого інші не малюють. І нехай ніхто з тих, що захищають тварин від жорстокого поводження, не приписують мені пропаганду жорстокості.

У Купрійців був здоровенний кабан. Годувала його баба Оксина. Чим вона його ще пригодовувала, крім звичайної свинячої поживи, не знаю. Знаю тільки одне – вона його відгодовувала саме на сало. І справді, кабан був здоровенний. Звичайно ж, бабі Оксині допомагали її дочка і онук.

Я думав, що колотиме кабана сам Купрійць. Бо з моїх спостережень, я впевнився, що бакенник прекрасно володів всіма секретами справжнього сільського господаря.

А баба Оксина і каже мені:

– Ні. Ми поличемо кума Митро.

І ось з'являється цей кум Митро.

Ну, баба Оксина, яка ретельно дотримувалася етикету, просить кума Митро до столу. І чарочку поставила.

Кум Митро грічно дякує і відказує:

– Дякую – зара ні. А от після роботи з охотою!

Почали виводити того здоровенного кабана. До правої ноги прив'язали добру линву. Всі були готові. І дочка, і онук баби Оксини. І я був готовий – альбом з цупким папером, олівець негро. Гумки я тоді не вживав. Все робив начисто.

Баба Оксина вивела кабана, підтягуючи його за мотузку. Попереду – донька з морквою в руці перед самою його мордою. Кабан рохкав і аж слину пускав, нюхачи моркву.

Коли кабана вивели на галявину під старими височеними вербами і молодими вільхами, кум Митро показав рукою: "Досить." І дочка встромила морквину в слиняву пащеку. Що робилося довкола, я не помічав. Бо саме швиденько малював, як кум Митро тримає в правій майже допалену цигарку, а лівцю занурив у кишеню. Кабан від задоволення рохкав, щосили водив щелепами і пускав цівки слини.

Кум Митро викинув недопалок і неквапно підступив, зовсім не шкрябаючи важеними чоботами-кирзачками. Перебрав обережненько линву з рук баби Оксини. І в цю мить я побачив, що в широкому кулаці в нього затиснено колодку блискучого ножа-колія. Гострого, як бритва, і вузького до кінчика, як вістря списа.

І враз смикнув за линву, так, що завалив кабана на бік. В одну мить він вперся лівим коліном у бік тварини. Ближню ногу кабана прихопив за ратиці і підтяг угору до себе. Поставив лікоть правиці в своє ліве коліно і, не відриваючи ліктя від коліна, одним рухом всадив ножа під свинячу ногу. Ще мить – витяг ножа і знову всадив його у плоть. Тільки тепер, вивернувши кисть руки під іншим кутом. У ту ж мить з відром підступила баба Оксина. Присіла навпочіпки і підставила цебро під рану. І тоді кум Митро висмикнув колія з рани. В цебро приснула гаряча паруюча кров. Аж цебро відгукнулося металевим дзвоном.

Я так захопився малюванням кабана і кума Митро, що й не спостеріг, як поруч мене вже все було зготоване до діла. Та не тільки було зготоване, а й почало працювати. І від нього йде жар і сильний дух живиці. Що воно таке було? Добрий кленовий держак. Вичовганий до лиску, як бувають відполірованими держакі, які вживають часто. На кінець держака кріпилося звичайне оцинковане відро. Дно в ньому вирізали, а широкий отвір заґратувували дротом. Через вирізане дно на решітку засипали сухих соснових шишок і підпалювали. Вгору йшов дим, а через решітку йшов жар, мов від паяльної лампи.

Кум Митро прихопив держак з відром і, не випускаючи з руки ножа-колія, захопився ним обробляти тушу кабана.

День видався теплим, і всім нам вистачило сорочок та майок. Поки кум Митро смалив кабана, бакенник Купрійць влаштував з кількох цеглин кабіцю і розвів добрий вогонь з нарубаних брусків деревини. Поставив відро з водою на цеглини. Коли кум Митро закінчив смалити щетину, Купрійць підступився до кабана з відром паруючої води.

Колій Митро підвівся, потягся, з силою вдихнув і видихнув, видавши лише один звук: "Хух!" Баба поспішила до хати смажити свіжатину.

Купрійць з дочкою ще допомагали кумові Митрові. Ще десь з'явилося двоє чоловіків. Вони разом із Купрійцем занесли

тушу до сараю і підвісили її на гак до сволоку. До сараю прийшла жінка разом із донькою Купрійця, принісши двоє чистих ночов, шаплик із сірою крупною сіллю. І тут колій продовжив своє чаклунство.

І якраз, коли зависла туша кабана без жодного шматка сала, прийшла баба Оксина і грічно запросила:

– А ходіть-но, куме, на свіжатину.

Поки колієві поливали теплою водою на руки, я озирнувся на широкі зелені луки, що розляглися за вербами та канавою. Бо якраз вийшло з туманної юги сонце. І я побачив, що на луках неподалік з'явився табунець темноногих коней.

Це було мені потрібно, бо одну ілюстрацію до "Зачарованої Десни" з кіньми вже почав робити ще в Києві. Перестрибую через повноводу канаву і поспішаю по росистій соковитій траві до коней. Коні не стриножені, а проте просуваються по луках дуже поволі. Щось вишукують у густій траві, час від часу порскаючи. Та струшують гривами, пліскають себе пишними хвостами по боках. І весь час здригаються однією шкірою, намагаючись звільнитися від мух-кровососів.

Спочатку один за одним роблю швидкі на черки з різних ракурсів. Потім бачу, що небо очистилося від залишків імли. І по яскравій сяючій блакиті – сірі хмарки, краї яких сонячні промені облямували сліпучими німбами. Відчуваю, що тут вже потрібні фарби та інший папір. У мене такий папір є в напільнику. Поспішаю до садиби. Перестрибую через канаву.

У хаті за столом сиділи бакенщик та колій. Як я зрозумів, частування підійшло до кінця. Коли я склав усе до торби і підвівся, саме тоді встав з-за столу кум Митро. Поки вони ручкалися з господарем, в хату вступила баба Оксина. Подала колієві тугий вузлик. Спочатку пішов кум Митро, я вже за ним. Вийшли на подвір'я.

Коли набирав воду у пляшку, баба Оксина сказала:

– Такого колія у всіх тутешніх селах не знайдеш. Тільки біда – на жолудок слабкий. Ні добре попоїсти, ні добряче випити не може.

Більше баба Оксина нічого про кума Митро не сказала. Але додала про мене таке міркування:

– Ти такий, що воду запалив би. Але здоров'я в тебе слабеньке...

Юрій ЛОГВИН
Малюнки автора

у Міжнародному виставковому центрі, що на Броварському проспекті, відбулися чергові збори Ріпкинського відділення.

ОСІННЄ зібрання

Порядок денний зборів містив такі питання: про виконання плану роботи Ріпкинського відділення Чернігівського земляцтва в 3 кварталі 2015 р. (Доповідав керівник відділення О. Литвин), про заходи щодо покращення роботи відділення і роботи з членами відділення (Доповідав заступник керівника В. Федяй), про підготовку до 20-річчя Чернігівського земляцтва та підписку газети "Отчий поріг" (Доповідав О. Литвин), про здоровлення ювіляра.

Перед початком засідання голова відділення привітав від імені всіх земляків В. Усика з 75-річчям та вручив йому подяку Товариства "Чернігівське земляцтво". С. Граб вручив ювіляру відзнаку Ріпкинського відділення – хрест Антонія Печерського. Усик В.І. бере активну участь у всіх заходах Ріпкинського відділення. Народився в селі Трудове Ріпкинського району. Був начальником постачання Київського палацу спорту. Працює вчителем, викладає предмет "Захист Вітчизни". Військовий пенсіонер, полковник.

О. Литвин коротко інформував про добродійні справи, зроблені земляками.

Завдяки зверненню земляків та мешканців с.Нові Яриловичі до

народного депутата В. Атрошенка було виконано ремонт асфальтового покриття по вул. Перемоги.

Діна Марущенко продовжує шефство над творчо обдарованою молоддю з Ріпкинщини, майбутнім музичним режисером Ю. Журавковою.

С. Граб регулярно поповнює експозицію Любецького музею. Виготовлені три банери формату А1 та А2 на плівці з фотографією Любеча зі супутника (карти Google) та передані в ЗОШ Любеча, в сільраду та для історико-археологічного музейного комплексу "Древній Любеч".

Для музейного комплексу С. Граб передав фотокопію картини художника П. Андрусів "Зізд князів у Любечі", фото картин з Череповецького музею художника Іллі Галкіна "Любеч". 1894 р. та "Весна в маєтку Милорадовичів". С. Граб збирає портрети князів Милорадовичів і планує фотокопії з них надати музею.

Проводиться регулярно поповнення Інтернет – сайту Ріпкинського відділення. Регулярно інформація про роботу та заходи відділення розміщуються на сайті rzm.org.ua.

Після цього земляки ще тривалий час спілкувалися, ділилися спогадами й планами на майбутнє в дружньому колі.

Олександр ЛИТВИН,
голова відділення

Давноочікуваний пам'ятник

17 жовтня в міському парку Носівки відбулось відкриття пам'ятника воїнам-афганцям. У церемонії відкриття взяли участь голова районної ради А. Красносільський, голова райдержадміністрації О. Коршок, міський голова І. Пугач, голова Всеукраїнської Спілки ветеранів Афганістану С. Червонописький, голова Чернігівської обласної Спілки ветеранів Афганістану С. Віхров, голова Носівської районної Спілки ветеранів Афганістану М. Рупс, заступник голови Носівської районної Спілки ветеранів Афганістану О. Мужченко, голова Чернігівського обласного комітету солдатських матерів Л. Кожар, ветерани-афганці Носівщини, представники Спілок ветеранів Афганістану інших районів, представники Чернігівського земляцтва В. Черненко, П. Медвідь, І. Майдан, С. Кудін, В. Михайлишин, М. Охрімеч, О. Толстошеев, родичі загиблих, представники громадськості, молодь.

З вітальним словом звернувся до присутніх голова районної ради А. Красносільський, який висловив слова вдячності всім афганцям за їх подвиг, подякував матерям, близьким, рідним ветеранів за їх переживання, любов і підтримку. Жителі району вшанували учасників війни хвилиною мовчання та під музичний супровід урочисто відкрили пам'ятник, поклавши до нього вінки і живі квіти.

Освячення пам'ятника та заупокійну літію провів благочинний Носівського району, настоятель Свято-Троїцького храму митрофорний протоієрей Михайло Гулик.

Після урочистостей в районному будинку культури відбувся святковий концерт.

До речі, це 27-й пам'ятник, відкритий воїнам-афганцям на Чернігівщині. На плечі тодішнього керівника Носівського відділення Віктора Черненка лягло чимало труднощів у відстоюванні високої патріотичної ідеї.

Юрій ПЕРОГАНІЧ,
голова Носівського відділення

ЦЕРКВА ДОПОМОГЛА

*Одружився наш Кирило
Та й ураз згорбатів:
Він забув, що молоденька
Дружина у хаті.*

*Поросят він доглядає,
все дбає про гроші.
Молода дружина мріє
Про вбрання хороші.*

*А ще мріє про кохання,
Щоб серця кипіли.
Ви, повірте, молодими
Всі цього хотіли.*

*Стала Зіна вечорами
До церкви ходити,
Щоб в притворі із
Горе розділити.* святими

*А із церкви та до кума
Нишком забігати,
Щоб і куму своє горе
Щиро розказати.*

*Телевізор там дивились –
Фільми мексиканські.
Ой, який же запальний
Секс американський!*

*Усе літо Зінаїда
По гостях ходила
І невдовзі для Кирила
Трійню народила.*

*Одне схоже на Джексона,
А друге – на Зака,
Ну, а третє – чистий кум,
Бо так і варняка.*

*Раджу хлопцям молодим:
Хто дружину має,
Нехай вдома поросят
Сама доглядає.*

Олександр ГАВРУСЬ,
м. Ічня

*Отож її зовуть Тетяна.
Хоча не з Пушкінських дівиць,
але в народі добре знана
серед русалок-чарівниць.
Куди тій Лариній дворянці
до доньки славної Зубців!
У неї на щоках рум'яніці
горять, неначе сад зацвів.
У неї показна постава,
в очах проміння тихий трем –
таких колись незборна слава
в султанський вводила гарем.
Такі лише в Новій Басані
з'являються на білий світ,
щоб не згубитися в тумані
перейдених суворих літ.
Колись, як сріблились росю
дитинства мрійного луги,
вона з метровою косою
прийшла на княжі береги.
Та хоч коса від ножиць впала
під тиском модних повелінь,
вона столицю звоювала
і піднялась у височінь.
Випробувань було до біса,
та не зламалася вона,
бо ділова, а не гульвіса
вдалася пані козирна.
Якій подякувати владі,
якому хисту годить слід,
аби при знаді та при владі*

*триматись мужньо
стільки літ!
Яку ще жінку знайдеш, де ти,
в якому житті чи вівсі,
щоб три державні Президенти
їй довіряли тайни всі!
Тепер вона в земляцтві править,
а це робота не проста:
у чомусь спробуй полукавить –
ураз відпатрають хвоста.
Вона своя: комусь як мати,
комусь подруга чи дочка,
поспівчувати, привітати –
на все, як та бджола, швидка.
Вона Ткаченкові підмога,
а то й розрада, як на те.
Хоча на вигляд пані строга,
та має серце золоте.
Про це розкажуть донька Лена
й Антон – улюблений онук,
що став під вузівські знамена
й гризе щодня граніт наук.
Вони їй радість і розрада,
продовження її життя.
Її шанує вся громада
за людям віддані чуття.
Возрадуйтесь і ми сьогодні
за іменинним цим столом,
піднімем чари Великодні
й Тетяні вдаримо чолом!*

Леонід ГОРЛАЧ

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
“Чернігівське земляцтво”
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення
України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво:
серія KB №5594
Передплатний індекс 37630
Адреса редакції:
02660, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Контакти: www.chz.org.ua,
e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

**В.В. Ткаченко, В.І. Авдєєнко,
Л.Н. Горлач (Коваленко),
А.Л. Курданов, Т.А. Літошко,
П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович,
Ю.А. Русанов, М.М. Ткач,
В.В. Пушкарєв, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко.**

За достовірність фактів, точність імен і
прізвищ, географічних та історичних
реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Ганна Скрипка**.
Комп'ютерний набір **Ганна Скрипка**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення
товариства “Чернігівське земляцтво” в м. Києві
у КП “Редакція журналу
“Дім, сад, город”.
Тираж 1000.